

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ: СУТНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ

У сучасній економіці звітність компаній стає одним з основних способів комунікації із заінтересованими користувачами. Тому завжди актуальною залишається проблема якості та змісту звітності, її інформативності, здатності відображати діяльність компанії з усіх боків. Саме з цих припущень 9 грудня 2013 року Міжнародний рада з інтегрованою звітності випустила міжнародну концептуальну основу по складанню нової форми звітності під назвою «інтегрована звітність». Це звітність, яка об'єднує в собі фінансову і нефінансову інформацію, відображає можливості компанії створювати і підтримувати свою вартість в короткостроковій, середньостроковій і довгостроковій перспективі. По-іншому інтегровану звітність також називають «звітністю майбутнього».

Інтегрований звіт є ефективним способом розкриття інформації про бізнес-моделі компанії, так як являє собою концентровану інформацію про те, як в контексті зовнішнього середовища стратегія компанії, її управління, діяльність і плани на майбутнє забезпечують створення вартості в короткостроковій, середньостроковій і довгостроковій перспективах. На нашу думку, інтегрована звітність – це нова модель звіту, що сприяє отриманню більш повної картини діяльності компанії, можливих ризиків і перспектив її розвитку і логічно поєднує фінансову і нефінансову інформацію. Створення інтегрованої звітності задумано для цілей розширення і консолідації існуючих практичних прийомів звітності, щоб наблизитися до створення структури звітності, яка відображає інформацію, що дозволяє оцінити вартість компанії.

Поняття інтегрованого мислення є одним з ключових при складанні інтегрованої звітності. Інтегроване мислення враховує такі основні фактори, що впливають на здатність компанії створювати вартість протягом тривалого часу:

- всі види капіталів компанії, включаючи їх ефективний розподіл;
- інтереси сторін;
- бізнес-модель компанії у взаємодії із зовнішнім середовищем, можливості і ризики, з якими стикається компанія;
- діяльність компанії в минулому, сьогодні і майбутньому.

Включення до звіту нефінансової інформації дозволяє вийти за рамки аналізу витрат і вигід і застосувати аналіз зв'язки «витрати-ефективність», який орієнтований на визначення співвідношення витрат компанії і її результативності, коли результат діяльності може бути оцінений не в одній системі виміру (в разі аналізу витрат і вигід це вартісне вираження), а через набір показників в різних системах виміру (наприклад, патенти як реалізація інноваційних рішень або плінність кадрів як показник ступеня задоволеності персоналу). Заінтересовані сторони отримують можливість оцінити і порівняти не тільки кількісні, але і якісні величини, наприклад грошові і соціальні цінності, що відображає різні сторони діяльності компанії.

Активне впровадження інтегрованого мислення забезпечує зв'язність інформації, «призводить до більш тісної інтеграції інформаційних систем, які підтримують внутрішню і зовнішню звітність і надання інформації, включаючи підготовку інтегрованого звіту» [1, р. 4].

На основній стадії процесу підготовки інтегрованої звітності можна виділити два основних аспекти:

Рис. 1. Процес підготовки інтегрованого звіту

методичний та організаційний, зміст яких представлено на рис. 1.

Негативним фактором, що уповільнює впровадження інтегрованої звітності в Україні, є недостатня розвиненість в українських компаніях системи звітності. Для того щоб компанія випускала звітність високої якості,

в тому числі і інтегрований звіт, повинна бути створена система підготовки звітності. Практика створення систем звітності тільки почала формуватися. Сьогодні необхідні актуалізація нормативних документів, що регулюють звітну діяльність, удосконалення системи обліку, збору і агрегування даних. Велику роль у створенні цілісної системи підготовки звітності грають закріплення відповідальності за звітність за певними структурними підрозділами, підвищення кваліфікації співробітників. Крім того, при підготовці звіту високої якості необхідно використовувати сучасні інформаційно-технологічні платформи. Всі ці фактори в сукупності формують так звану систему звітності, що визначає основу підготовки інтегрованого звіту.

На сьогоднішній день у багатьох країнах введені обов'язкові або добровільні рекомендації для компаній, що розкривають інформацію про сталий розвиток. Так, наприклад, в Данії 100 топових компаній зобов'язані публікувати інтегрований звіт, а в Швеції інтегровані звіти повинні випускати компанії з державною участю. Вимога включати в річну звітність як фінансову, так і нефінансову інформацію міститься і в Директиві щодо прозорості та Директиві з модернізації звітності Європейського Союзу. Інші країни, зокрема Франція, Індія, Бразилія, також активно беруть участь в процесі переходу до інтегрованих звітів, зобов'язуючи компанії, чиї акції котируються на фондових біржах, публікувати інтегровані звіти. Деякі країни, наприклад Китай, зобов'язують великі компанії включати в свої звіти інформацію про екологічний і соціальний вплив, а також корпоративне управління, даючи при цьому право публікувати кілька звичайних звітів замість інтегрованого.

Дефіцит кадрів, компетентних в області інтегрованої звітності, також є обмежуючим фактором повноцінного впровадження інтегрованої звітності. Так як інтегрована звітність - нова форма звітності, готових фахівців, що володіють достатніми знаннями і компетентністю, не так багато. Тому важливим питанням є підготовка фахівців в області інтегрованої звітності.

Виявлення проблеми є першим кроком на шляху до її вирішення. Процес впровадження інтегрованої звітності є трудомістким і залежить не стільки від самої компанії, скільки від зовнішніх факторів. Безумовно, не всім компаніям вигідно детально розкривати інформацію про своє фінансове положення, охоплюючи різні аспекти діяльності. Але для великих компаній, яким необхідно постійно підтримувати свій імідж, запорукою довгострокового успіху є довіра інвесторів та інших заінтересованих сторін в зв'язку з відкритістю і доступністю інформації. Тому інтегрована звітність стає невід'ємною частиною бізнес-моделі найбільших компаній.

Сьогодні Україна зацікавлена в розвитку інтегрованої звітності в країні. В останні роки великі українські компанії все частіше стали включати в свою звітність елементи інтегрованого звіту. Однак можна знайти лише одиниці компаній, інтегровані звіти яких мають структуру і зміст, відповідні концепції інтегрованої звітності в цілому.

Звітність компанії відображає культуру ведення бізнесу. Значення вдосконалення звітності обумовлено тим, що вона привносить зміни в практику управління компанією, тобто є взаємозв'язок між звітністю і управлінням бізнесом: з одного боку, чим якісніше звітність, тим ефективніше управління; з іншого - чим ефективніше бізнес, тим якісніше звітність. Щоб зберегти свої позиції, компаніям необхідно завжди підтримувати контакт із зацікавленими особами і забезпечувати їх якісною і різномічною інформацією. Задовольняючи всім цим вимогам, інтегрований звіт розглядається як найкраща перспектива розкриття інформації.

Список використаної літератури:

1. The International Integrated Reporting Framework. URL: www.theiirc.org/international-irframework.